

Obchody Święta Wojska Polskiego. Na zdjęciu Prezydent RP Bronisław Komorowski wraz z Dowódcą Garnizonu Warszawa gen. bryg. dr. Wiesławem Grudzińskim, 15 sierpnia 2013 r.

NOWOCZESNY SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA

Prezydent Bronisław Komorowski jako Zwierzchnik Sił Zbrojnych RP już na początku swojej prezydentury za jeden z priorytetów uznał konieczność stworzenia nowoczesnego systemu bezpieczeństwa Polski. Jego podstawę stanowią: kompleksowa modernizacja techniczna polskiej armii oraz zmiany w systemie dowodzenia i szkolenia. Ponadto – z inicjatywy Prezydenta – Polska odchodzi od ogłoszonej w 2007 r. polityki ekspedycyjnej, przenosząc akcent na zwiększanie zdolności do obrony terytorium kraju oraz potrzeby systemu obronnego NATO. Realizacji tych zapowiedzi służy m.in. wygaszanie misji w Afganistanie. Środki pozyskane dzięki jej zakończeniu zostaną przeznaczone na modernizację techniczną Sił Zbrojnych – w tym szczególnie na budowę tarczy antyrakietowej.

Priorytet: obrona terytorium Polski i jej sojuszników

Przykładem strategicznego, długofalowego podejścia do wyzwań, stojących przed Polską, jest zaangażowanie Prezydenta w budowę nowoczesnego systemu bezpieczeństwa. Dzięki zabiegom Bronisława Komorowskiego działania na rzecz wzmocnienia własnych zdolności do obrony terytorium Polski zostały podjęte, zanim w otoczeniu naszego kraju nastąpiły zdarzenia, które podważyły popularną po 1989 r. tezę o „końcu historii”. Prezydent mówił wielokrotnie o potrzebie odejścia od pochopnie prowadzonej polityki ekspedycyjnej na rzecz rozbudowy możliwości obronnych. Bar-

dzo wyraźnie podkreślił to zwłaszcza w wystąpieniu z okazji Święta Wojska Polskiego z 15 sierpnia 2013 r. Zaznaczył wówczas, że nadal będziemy pomagać sojusznikom z NATO w misjach zagranicznych, jednak nie może się to odbywać kosztem rozwoju zdolności do obrony państwa. Zwrócił również uwagę, że korekta budżetu MON, związana z trudną sytuacją finansów państwa w 2013 r., nie może zagrażać w przyszłości regule przeznaczania 1,95% PKB na obronność. Co więcej, wobec wydarzeń we wschodnim otoczeniu Polski, Prezydent RP prowadzi rozmowy z rządem nad zwiększeniem procentowego wskaźnika wydatków przeznaczanych na obronność do pełnych 2% PKB, co jest poziomem zalecanym w NATO.

Konsolidujące się NATO

Jednym z efektów skutecznego zaangażowania Prezydenta Komorowskiego w politykę bezpieczeństwa były sukcesy na szczytach NATO w Lizbonie (2010 r.) i Chicago (2012 r.). W Lizbonie przyjęta została korzystna dla Polski koncepcja strategiczna Sojuszu – zaakceptowano plany ewentualnościowe, dotyczące obrony Polski na wypadek zewnętrznego zagrożenia oraz wypracowano strategię zakończenia operacji w Afganistanie do końca 2014 r. Wygaszenie misji w Afganistanie – w porozumieniu z sojusznikami – było sygnalizowane przez Bronisława Komorowskiego jako jedna z kluczowych kwestii już w trakcie ubiegania się o prezy-

Spotkanie Prezydentów Polski Bronisława Komorowskiego, Łotwy Andrisa Bērziņa i Estonii Toomasa Ilvesa, 17 kwietnia 2012 r.

Spotkanie Prezydenta RP z Sekretarzem Generalnym NATO Andersem Foghem Rasmussenem. Konferencja prasowa, 8 maja 2014 r.

denturę. Na szczycie w Chicago sukcesem zakończyły się zabiegi Polski o konsolidację wewnętrzną Sojuszu wokół wspólnej obrony, będącej jego podstawową funkcją. Niezmienna aktualność art. 5 Traktatu waszyngtońskiego – jako fundamentu Paktu Północnoatlantyckiego – ma być także potwierdzona na szczycie w Walii, we wrześniu 2014 r. Bronisław Komorowski od początku pełnienia urzędu zabiegał o „powrót NATO do korzeni”, czyli takie ukształtowanie polityki sojuszniczej, by absolutnym priorytetem Paktu znów stała się obrona terytorium państw członkowskich. Prezydent RP na szczycie w Walii będzie zabiegał o podjęcie konkretnych decyzji w sprawie strategicznego wzmocnienia wschodniej flanki Sojuszu (rozwój sojuszniczej infrastruktury oraz obecność sił sojuszniczych na wschodniej granicy NATO, stała aktualizacja planów ewentualnościowych oraz prowadzenie na ich podstawie wspólnych ćwiczeń z udziałem wojsk, wzrost nakładów na obronność w poszczególnych państwach Sojuszu).

Sojusz wobec kryzysu na Ukrainie

Zagadnienie wspólnej obrony okazało się kluczowe w obliczu zaostrzającego się kryzysu ukraińskiego. To na wniosek Polski, w trybie artykułu 4. Traktatu waszyngtońskiego, zwołane zostało posiedzenie Rady Północnoatlantyckiej. Artykuł ten stanowi, że strony traktatu „będą się wspólnie konsultowały, ilekroć, zdaniem którejkolwiek z nich, zagrożone będą integralność terytorialna, niezależ-

ność polityczna lub bezpieczeństwo którejkolwiek ze stron”. Sojusznicze konsultacje odbyły się 4 marca 2014 r., a ich wynikiem było zwiększenie widoczności NATO na terytoriach państw granicznych, w tym wzmocnienie sił amerykańskich i wspólne ćwiczenia na terenie Polski.

Budowa tarczy antyrakietowej i modernizacja techniczna

Niezbędne – do zapewnienia bezpieczeństwa terytorium Polski oraz państw sojuszniczych – jest wyposażenie armii w nowoczesny system obrony powietrznej, czyli tzw. tarczę antyrakietową. Powstanie ona z inicjatywy Bronisława Komorowskiego, który był również autorem ustawy, zapewniającej stabilne finansowanie budowy tarczy w perspektywie kolejnych 10 lat. Wśród posłów, którzy poparli prezydencki projekt podczas prac w Sejmie, znajdowali się przedstawiciele wszystkich klubów parlamentarnych. Zgodnie z pierwotnymi założeniami pierwsze elementy systemu powinny wejść do służby w 2017 r. Zmiany technologiczne w polskiej armii dopełni również kontynuacja procesu modernizacji technicznej. Jego podstawą pozostaje gwarancja przeznaczania 1,95% PKB na obronność.

Reforma systemu dowodzenia i szkolnictwa wojskowego

W 2013 r. Prezydent podpisał ustawę, wprowadzającą reformę systemu

kierowania i dowodzenia armią. Zakłada ona konsolidację systemu dowodzenia wokół trzech podstawowych funkcji: planowania strategicznego, bieżącego dowodzenia ogólnego i dowodzenia operacyjnego. Reforma ujednotli system kierowania i dowodzenia na czas pokoju, kryzysu i wojny. Dzięki połączeniu wszystkich rodzajów sił zbrojnych w ramach połączonych dowództw, stworzone zostaną warunki do ich skutecznego wspólnego szkolenia oraz współdziałania, co jest standardem we współczesnych operacjach wojskowych. Powyższe zmiany zostaną uzupełnione reformą konsolidującą szkolnictwo wojskowe.

Biała Księga Bezpieczeństwa Narodowego

W latach 2010–2012 – na polecenie Prezydenta RP – został przeprowadzony kompleksowy Strategiczny Przegląd Bezpieczeństwa Narodowego z udziałem ponad 200 ekspertów. 24 maja 2013 r. zaprezentowana została Biała Księga Bezpieczeństwa Narodowego przygotowana w ramach Przeglądu. Skupia się ona na: diagnozie stanu polskiego bezpieczeństwa i określeniu w jej wyniku interesów narodowych i celów strategicznych w dziedzinie bezpieczeństwa, prognozowaniu rozwoju środowiska bezpieczeństwa Polski, wytyczeniu kierunków działań oraz nakreśleniu zakresu przygotowań systemu bezpieczeństwa narodowego. Zawiera ona szereg

rekomendacji dla władz centralnych oraz lokalnych, których realizacja pozwoli wzmocnić bezpieczeństwo państwa.

Nowy model funkcjonowania RBN

Podstawą stworzenia nowoczesnego systemu bezpieczeństwa narodowego jest zachowanie ciągłości planów i ich realizacji. Dlatego na początku kadencji Bronisław Komorowski stworzył nowy model funkcjonowania Rady Bezpieczeństwa Narodowego. Po raz pierwszy w pracach RBN uczestniczą nie tylko przedstawiciele rządu, lecz także szefowie partii opozycyjnych. RBN stwarza dzięki temu możliwość wspólnej, ponadpartyjnej dyskusji o najbardziej fundamentalnych zagadnieniach, związanych z bezpieczeństwem państwa. Na forum Rady analizowano m.in.: założenia przyszłej Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP, plan budowy tarczy antyrakietowej i ustawę, mającą zagwarantować jej stabilne finansowanie; kryzys ukraińsko-rosyjski; bezpieczeństwo energetyczne; specustawę powodziową; ustawę reformującą system dowodzenia armią; wnioski wynikające ze Strategicznego Przeglądu Bezpieczeństwa Narodowego. Rada Bezpieczeństwa Narodowego była też miejscem dyskusowania polskiego stanowiska przed szczytami NATO w Lizbonie (2010), Chicago (2012) czy przed szczytem UE poświęconym rozwojowi Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (2013).

Prezydent Bronisław Komorowski w 22. Bazie Lotnictwa Taktycznego w Królewie Malborskim, 29 kwietnia 2014 r.

Briefing prasowy Sekretarza Rady Bezpieczeństwa Narodowego, Szefa BBN Stanisława Koziejka po posiedzeniu RBN, 20 listopada 2013 r.